

Висновок. Розвиток сільського зеленого туризму є визнаним та перевіреном світовим досвідом засобом активізації ділової активності периферійних територій та підвищення доходів населення. Водночас, в Україні відсутня системна загальнодержавна політика в цій сфері. Для подолання проблем, які гальмують розвиток туризму на базі особистих селянських та фермерських господарств, необхідне широке використання європейської практики розумної державної підтримки цього перспективного сектору туристичної галузі, особливо в площині його інституційно-аналітичного забезпечення.

Список використаних джерел

1. Степанов В. Ю. Сільський зелений туризм в Україні: проблеми та перспективи. Актуальні проблеми державного управління, 2018. 1(53). С.1-5.
2. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, розпорядження КМУ від 16.03.17 № 168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>
3. Веб-портал «Зелений туризм». URL: <http://ruraltourism.com.ua/>
4. Кравець О. Сільський туризм – традиції гостинності, які приносять прибуток. URL: http://artkavun.kherson.ua/uaslskij_turizm_traditsgostinnost_jak_prinosjat_pributok.htm.
5. Чернігівщина туристична. URL: <https://chernihivregion.travel/novyny/item/532-silskyi-turyzm-na-chernihivshchyni>

Дятченко К. О., здобувачка вищої освіти гр. Т-171,
Гонта О. І., д.е.н., професор кафедри туризму
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ НА ЧЕРНІГІВЩИНІ

Бурхливий розвиток світового туризму відбився на активізації подорожей та відпочинку найбільш мобільної частини населення планети – молоді. Згідно з даними, опублікованими ЮНВТО, більше 20% світового туристичного ринку припадає на молодіжний та студентський туризм. Молодіжний туризм – це специфічний сектор туристичного ринку, орієнтований на дітей, юнацтво та молодь.

Сучасні світові тенденції розвитку туристських подорожей свідчать про збільшення частки молодіжного туризму. Саме молоді люди становлять більше 57% від усіх туристів. Нині у світі функціонують понад 300 організацій молодіжного туризму. Щорічно до міжнародного молодіжного туристського обміну долучаються понад 25 млн молодих людей [3]. Щоправда, несподівана ситуація, яка виникла у світі у зв'язку з поширенням COVID-19, боляче відбивається на можливостях сучасного міжнародного туризму, в тому числі – молодіжного. Проте, за нашим переконанням, по-перше, ці складнощі мають тимчасовий характер; а по-друге, прикрі обставини не можуть зупинити жагу молоді до пізнання нового та постійного поповнення «банку» позитивних вражень, емоцій та спілкування. У зв'язку з останнім, нині організатори молодіжного туризму починають активно переорієнтовуватися на реалізацію внутрішнього потенціалу галузі.

Молодіжний туризм вирішує вкрай важливі завдання, пов'язані з вихованням, оздоровленням та просвітництвом молоді шляхом залучення до туристично-краєзнавчої діяльності. *Що дає молоді туризм?* Багато цінного: отримання нових знань; фізичне оздоровлення та профілактика захворювань; орієнтація молоді на здоровий спосіб життя, формування активної життєвої позиції; розвиток кращих моральних людських рис та

відносин; підготовка підлітків до служби у лавах армії, до навчання у ВНЗ військового типу; екологічне виховання свідомого ставлення до збереження природи нашої країни [2, 3].

У віковому розрізі молодіжний туризм, на нашу фахівців, треба розділяти на три частини – дитячо-юнацький (14–17 років), студентський (17–23 років) та молодіжний (23–35 років) [1]. Організаційні форми молодіжного туризму достатньо розгалужені. Зокрема, це: походи; туристські поїздки (*екскурсійні, розважальні, культурнодозвільні, спортивні*); туристські, спортивні та оздоровчі табори; дитячі санаторії; туристські гуртки та клуби; туристські бази, туристські зльоти та змагання; туристські вечори, фестивалі, туристсько-краєзнавчі експедиції; краєзнавчі конференції тощо [1-3].

Слід відмітити, що за часів СРСР молодіжний туризм тотально контролювало бюро молодіжного міжнародного туризму «Спутнік». У незалежній Україні правонаступником БММТ «Супутник» є ЗАТ «Супутник-Україна». Це акціонерне товариство закритого типу з іноземними інвестиціями – холдингова компанія, що об'єднує 44 підприємства у всіх областях України, заснованих за участю акціонерного товариства. Проте, спроби докладно проаналізувати діяльність цієї організації засвідчили, що така інформація майже відсутня, що свідчить про непрозорий характер новоутвореної структури та дозволяє зробити відповідні висновки щодо її ефективності.

З 2004 р. у сфері підтримки програм молодіжного та студентського туризму працює **Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Всеукраїнська молодіжна туристична асоціація» (ВМТА)**. Головні завдання асоціації: сприяння молодіжним ініціативам у туристичній сфері, сприяння створенню розвиненої інфраструктури молодіжного туризму в Україні, створення рекомендацій зі сприяння молодіжному туризму з боку виконавчої й законодавчої влади, просування українського молодіжного туристичного продукту всередині країни та за її межами. Фахівці ВМТА реалізують проекти «Молодіжний туризм України – єднання та євроінтеграція», «Соціальний туризм України – європейська якість без обмежень і перешкод», «Студентська туристична лабораторія», «Захист туристичних онлайн магазинів», «Українські чиновники знищують молодіжний туризм» тощо.

Також, слід відмітити діяльність **Громадської організації «Всеукраїнська молодіжна хостел-асоціація»**, яка створена у 2003 р. та входить до Міжнародної федерації молодіжних хостелів (ГУНР). Асоціація покликана сприяти розвитку міжнародного молодіжного співробітництва (хостел-руху) в Україні. Організація працює в різних напрямках: створення мережі хостелів в Україні, мережного бюро молодіжного туризму; розвиток інфраструктури у сфері молодіжного туризму; популяризація внутрішнього і в'їзного молодіжного туризму; забезпечення туристів гуртожитками; участь у культурних і спортивних міжнародних заходах, розширення культурних і суспільних зв'язків молоді, що проживає в різних регіонах України і за кордоном; підтримка волонтерської роботи; формування позитивного іміджу України в іноземців, культурних і гуманітарних зв'язків між молоддю всіх країн.

Чернігівщина в плані розвитку молодіжного туризму є дуже привабливим регіоном, де вже накопичений певний досвід і сформований досить привабливий «набір» заходів та локацій для змістовного і корисного відпочинку молоді. Зокрема, до регіональних заходів та івентів, які є найбільш цікаві для молоді, слід віднести:

Еко-івент «Свято День Десни». У програмі: конкурси, квести, вікторини, інші заходи еколога – просвітницького змісту, концертна та розважальна програма. Фестиваль є мандруючий по області, проводить Деснянське басейнове управління та ГО «За відродження Десни»; **Фестиваль історичної реконструкції «Спис на Вістрі»**. У програмі: реконструкції боїв 5-10 ст., демонстрація костюмів, виставка – продаж, майстер-класи, фуд-корт, екскурсії парком природи «Беремицьке» (Козелецький р-н). Проводить Чернігівська

облдержадміністрація; **Моторалі «Князі у грязі»** за участі гонщиків зі всієї України, яке проходить неподалік м. Новгород-Сіверського по піщаному бездоріжжю у Биринському лісі і включає конкурс **«Володар гори»** - підкорення вершини кар'єру 10-ти метрової висоти та різноманітні конкурси для глядачів. Проводить Новгород-Сіверська міська рада та ГО «Княжий град»; Фестиваль **лицарських турнірів «Битва за Сокиринці»**. У програмі: на реконструкція видовищних лицарських турнірів, кухарі садиби «Бджолярій» пропонують страви української кухні, фірмові напої «Меди питні Сокиринські», с. Сокиринці, Ічнянський р-н, садиба «Бджолярій»; **Патріотичний фестиваль «Kozak-fest»** за участю талановитої молоді. Проводить Бобровицька райдержадміністрація; **Міжрегіональний фестиваль творчості людей з інвалідністю «Срібні роси»**, в рамках якого передбачена концертна програма, спортивні змагання, конкурси, квести. Проводить Срібнянська селищна рада; **«Життя в стилі ЕКО»** екологічний фестиваль. В програмі: екологічні екскурсії, квести, майстер-класи, виступи автентичних творчих колективів тощо, м. Чернігів. Проводить Чернігівська облдержадміністрація; **Міжнародний фестиваль творчості для дітей та молоді з інвалідністю**, туркомплекс «Голубі озера», с. Олешня, Ріпкинський р-н. Проводить Благодійний фонд ім. С. Русової; **Всеукраїнський фестиваль «Відродження українського села, його духовності і культури»**. У програмі: грандіозні конкурси фольклорних колективів та дитячої хореографії, виступи зірок української естради, поетів, циркових артистів, козаків-каскадерів на баских конях, виставки, майстер-класи з гончарства, ковальства, розпису українськими візерунками, фуд-корт та ін., с. Піски, Бахмацький р-н, Проводить ПСП «Пісківське»; **Батурин-фест «Шабля»**. У програмі: патріотичні квести, майстер-класи, розважальні заходи, гала-концерт відомих виконавців. Проводить Батуринська міська рада; **Міжнародний фестиваль рок-н-ролу**, в якому беруть участь колективи з України, Білорусії та інших країн, туркомплекс «Голубі озера», с. Олешня, Ріпкинський р-н. Проводить Благодійний фонд ім. С. Русової; **Молодіжний фестиваль «ТАМ»**. У програмі: квести, конкурси, шоу, спортивні змагання, розважальні музичні виступи, майстер-класи тощо Фестиваль є мандруючий по області, проводить Чернігівська облдержадміністрація; **Фестиваль творчої молоді «Чернігів The best»**. Фестиваль-конкурс проводиться між учасниками різних категорій: вокал, танці, декламування, акробатика та інше. м. Чернігів Чернігівська міська рада та багато інших заходів [4].

Проте, не дивлячись на достатньо широкий спектр представлених заходів, які репрезентовані у різних куточках Чернігівщини і є дійсно цікавими з точки зору перспектив розвитку молодіжного туризму, існує низька проблем, які потребують невідкладного вирішення. Насамперед, це відсутність комплексності і системного бачення потенціалу молодіжного туризму, заходи якого проводяться хаотично і не поєднанні загальною ідеєю (запальною, яскравою, надихаючою) піднесення цього руху з орієнтацією на великі можливості регіону. В свою чергу, це відбивається на фрагментарній проінформованості молоді щодо потенціалу внутрішнього туризму в межах області, можливості участі у тих чи інших заходах, або вибору форм активного та змістовного відпочинку.

Список використаних джерел

1. Каднічанський Д.А. Молодіжний і навчальний туризм. Курс лекцій. / Дмитро Каднічанський – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 60 с.
2. Мельничук М.М. Молодіжний та дитячий туризм: сутність та класифікація за віком. Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Серія: Геологія. Географія. Екологія. — 2016. — Вип. 44. — С. 118—122. — URL: : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2016_44_17

3. Глобальній доклад «Сила молодіжного туризму» / сайт ЮНВТО. URL http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/2wyse_ultimoscambios.pdf

4. Чернігівщина туристична. URL: <https://chernihivregion.travel/novyny/item/532-silskyi-turyzm-na-chernihivshchyni>

Асатрян А. Г., здобувачка вищої освіти гр. Т-171,

Роговий А. В., д.е.н., професор

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ І МОЖЛИВІСТЬ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Сьогодні індустрія туризму є однією з найбільших форм міжнародної торгівлі, що розвиваються досить динамічно. У останні 20 років середньорічні темпи росту числа приїжджих іноземних туристів у світі склали 5,1%, валютних надходжень – 14%. За прогнозами експертів, бурхливий розвиток міжнародного туризму буде продовжуватися і далі. За їх підрахунками, до 2025 року ця галузь стане головною експортною галуззю у світі. Очікується, що при збереженні таких темпів росту число міжнародних подорожей до 2030 року досягне 1,8 млрд. чоловік. При цьому, готельне господарство стає все більш прибутковою справою, і будівництво готелів здійснюється переважно з урахуванням комерційних цілей. Такому рішенню сприяє розвиток туризму. Готельний бізнес і туристичний бізнес нерозривно зв'язані поняття.

Розвиток туристичної індустрії викликав небачений зріст готельного господарства. У зв'язку з цим багато країн почали вкладати великі кошти у розвиток цієї галузі економіки. Крім того, у багатьох країнах готельне господарство стає однією з найважливіших сфер зайнятості населення.

Проблеми розвитку та функціонування готельного бізнесу вивчали та досліджували такі вчені: М. Бойко, А. Охріменко, А. Расулова. Проблеми сертифікації та функціонування готелів присвячені праці О. Пньовської, В. Радченко та Л. Римарева.

Готельне господарство є однією з складових туристичної індустрії. Матеріальна база, що призначена для розміщення туристів, посідає одне з перших місць при формуванні туристичної інфраструктури, бо якість проживання та відповідне обслуговування рішуче впливають на рівень туристичного сервісу. А отже, готельна індустрія стає швидко зростаючим бізнесом, що приносить значні грошові надходження, в тому числі валютні.

Вітчизняна готельна галузь стає невід'ємною складовою світового готельного господарства. Як розвиток туризму викликав розширення готельної справи, так і використання готельних і туристських комплексів сьогодні сприяє розвитку іноземного туризму у свою чергу, а також розширенню спілкування між людьми, розвитку культурних зв'язків, зближенню народів.

Такий швидкий темп інтеграції до європейського суспільства пояснюється зручним географічним положенням України (розташована в центрі Європи на перехресті транзитних шляхів) та не менш швидким зростанням українського бізнесу, що також активізує приїзд до нашої країни бізнесменів та людей у справах з різних куточків світу. Тому саме зараз стає актуальним питання відновлення та приведення готельного господарства країни до європейських стандартів. З підвищенням ділової активності країни зростає потреба й у більшій кількості готелів.

Поняття індустрії гостинності можна розглянути з двох сторін: